

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 08/09/2021 10:46
Sayı: E-120.07-
GID 0872722
sor

7/48220

Sayı : E-54045643-610-2324425
Konu : Soru Önergesi (7/48220)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 16.07.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.846187 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Mardin Milletvekili Sayın Ebrü GÜNAY'a ait 7/48220 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/48220) (3 Sayfa)

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**MARDİN MİLLETVEKİLİ SAYIN EBRÜ GÜNAY'A AİT 7/48220 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

06.09.2018 tarih ve 30527 sayılı “Tarımsal sulamaya ilişkin vadesi geldiği halde ödenmeyen işletme ve bakım ücreti veya su kullanım hizmet bedeli ile elektrik enerjisi borcu bulunan çiftçilerin borçlarının tarımsal destekleme ödemelerinden mahsuben alınmasına ilişkin” tebliğ hükümleri çerçevesinde işlemler yapılmaktadır.

Bakanlığımızca tarımsal üretim faaliyetinde bulunan Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı üreticilerimize havza bazlı destekleme kapsamında mazot ve gübre destekleme ödemesi yapılmaktadır. Üreticilerimize 2005-2021 yılları arasında 10,84 Milyar TL gübre ve 2003-2021 yılları arasında ise toplam 16,96 Milyar TL mazot desteği verilmiştir. 2017 yılında ise başlayan yeni uygulama ile stratejik ürünlerde mazot maliyetinin %50’si karşılanmaktadır. Gübrede %18 olan KDV 10 Şubat 2016 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan düzenleme ile kaldırılmıştır. Bununla beraber, 2020 üretim yılı itibariyle hububat üretiminde gübre destekleme birim fiyatlarında %100 artış sağlanmış ve Hububatta dekara 8 TL olan gübre desteği 16 TL’ye çıkarılmıştır. Ayrıca, 2019 üretim yılından itibaren katı organik ve organomineral gübre kullanan üreticilerimize gübre desteğine ilave olarak dekara 10 TL verilen destek miktarı 2020 üretim yılında %100 artışla dekara 20 TL olmuştur.

2005 yılından itibaren sertifikalı tohum kullanım desteği ile sertifikalı fidan/fide ve standart fidan kullanım desteği, 2008 yılından itibaren yurt içi sertifikalı tohum üretim desteği ve 2016 yılında itibaren sertifikalı fidan üretim desteği verilmektedir. Bu kapsamda bugüne kadar Ülke genelinde yaklaşık 2,93 Milyar TL destekleme ödemesi yapılmıştır. 2007/13033 sayılı “Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı” ile belirlenerek yayımlanan Ek I listesinde yer alan Sertifikalı tohumlukların tesliminde toptan veya perakende ayrımı olmaksızın KDV oranı %1 olarak uygulanmaktadır.

Sertifikalı tohum kullanımının artırılması ve yaygınlaştırılması amacıyla, 2020 yılı bitkisel üretim desteklemeleri birim fiyatlarında en yüksek artış sertifikalı tohum kullanım desteğinde yapılmıştır. Bu kapsamda 2020 üretim yılı sertifikalı tohum kullanım desteklemelerinde bir önceki yıla göre; buğday ve arpada %88, tritikale, yulaf, ve çavdarda %166 çeltikte %100, kuru fasulye ve mercimekte %50, patates, kolza ve asperde %25 oranlarında artış gerçekleştirilmiştir.

Kurak koşullarda üretimi arttırmak ve kuraklığın neden olduğu zararları en aza indirmek amacı ile sulama randımanı yüksek modern basınçlı sulama yöntemlerinin kullanıldığı AR-GE çalışmalarında toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimi hedeflenmektedir.

- Su tasarrufu sağlayan basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması kapsamında Bakanlığımız tarafından 2006 yılından itibaren Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı çerçevesinde mevcut sulama tesislerinin basınçlı sulama tesisine dönüştürülmesine ve yaygınlaştırılmasına yönelik destek uygulanmalarına devam edilmektedir.
- Su kaynağının kısıtlı olduğu kurak koşullarda mevcut suyun etkin kullanılarak sulama randımanının yükseltilmesi uygun sulama yönteminin seçimi ile gerçekleşmektedir. Bu amaçla suyun kısıtlı olduğu kurak alanlarda su kullanım etkinliği yüksek yüzey altı damla sulama sistemleri Ülkesel projesi kapsamında farklı iklim bölgelerinde farklı ürünlerde araştırmalar devam etmektedir. Tarla içi yüzey altı damla sulama sistemi

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

kurulması başvurularında dikkate alınacak hususlar ilgili tebliğde AR-GE çalışmaları sonuçlarından faydalanılarak hazırlanmıştır.

- Suyun etkin kullanımına yönelik ileri teknik ve teknolojilerin sulamada kullanım stratejilerinin oluşturulması ve uygulanması çalışmalarıyla yenilenebilir enerji kaynaklarının basınçlı sulama sistemleriyle entegrasyonu kapsamında Mobil güneş pillerinin Tarımsal sulamada Kullanımı ve yaygınlaştırılması çalışmaları devam etmektedir. Güneş pili kullanılarak damla sulama ve merkezi hareketli (center pivot) sulama sistemleri ile entegrasyonu sağlanarak uygulanabilir projeler gerçekleştirilmektedir.
- Destekleme modeline esas teşkil edecek ürün ve su varlığı önem teşkil etmektedir. Her havzada su bütçesinin hesaplanması bu anlamda önemlidir. TAGEM tarafından "Türkiye'de Sulanan Bitkilerin Bitki Su Tüketimi Rehber" i güncellenmiş Rehber basılı ve internet üzerinden 2018 yılında uygulama birimlerinin hizmetine (Kamu, Üniversite, Sulama Birlik ve Koop. vb) hizmetlerine sunulmuştur. Su Tahsisleri Projelerinde (Seyhan, Akarçay, Konya ve Küçük Menderes) ve Nehir Havza Yönetim Plan çalışmalarında kullanılmıştır. Rehberin dijital ortamda daha fazla kullanıcıyla buluşması için TAGEM-SUET yazılımı yapılmıştır.

Bakanlığımız 2019-2023 Strateji Plan ve Ulusal İklim Değişikliği Eylem Planı (2011-2020) çerçevesinde; iklim değişikliğinin tarım üzerindeki olası olumlu/olumsuz etkilerini belirlemek, izlemek ve sürdürülebilir tarımsal üretim için iklim değişikliğine uyumun belirlenmesine yönelik projeler uygulamaya alınmıştır.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce entegre su kaynakları yönetimi kapsamında; sulama, hidroelektrik enerji üretimi, içme suyu temini, atık su arıtımı ile taşkın ve rüsubat kontrolü çalışmaları vesilesiyle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen iklim değişikliği ile ilgili çalışmalara katkı ve katılım sağlamaktadır. Bu hususta DSİ tarafından yürütülen çalışmalar iki ana ekseninde toplanmaktadır:

Su arzının artırılması

- 1- Depolama kapasitesinin artırılması
- 2- İçme-kullanma, sanayi ve tarımsal su temini
- 3- Atık su arıtma tesisleriyle arıtılan suların tekrar kullanıma sunulması

Su talebinin azaltılması

- 1- Tarımsal sulamada su kaybının önüne geçen modern sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması
- 2- Akım tahmin ve baraj işletme çalışmaları
- 3- Su tahsisi (yeraltı ve yerüstü)
- 4- Arazi toplulaştırması

Ayrıca DSİ tarafından, kuraklık etkilerini azaltmak için yapısal ve yapısal olmayan tedbirler uygulanmaktadır.

Bununla birlikte, özellikle su sıkıntısı yaşanacağı öngörülen bölgelerimizde, Mülki İdareler, Belediyeler, sulayıcı örgütler, çiftçi örgütleri ve önder çiftçilerin katılımlarıyla "kuraklık ve alınacak tedbirler" hususunda toplantılar yapılmaktadır. Bu toplantılarda alınan kararlar doğrultusunda Bölgenin mevcut su durumuna göre birçok tedbir (sadece sabit tesis olan meyve

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

bahçelerine su verilmesi, rotasyonla sulama yapılması, kısıtlı sulama, ikinci ürünün ekilmemesi, az su tüketen bitkilerin ekilmesi, gece sulamaları vb.) alınmakta ve uygulanmaktadır. Yöre çiftçileri mevcut suyun tasarruflu kullanılması konusunda uyarılmaktadır.

Aynı doğrultuda, sulama sezonu öncesinde tüm DSİ Bölge Müdürlüklerimizin hidrolojik envanterlerine göre "Kuraklık Eylem Planı"nın bir parçası olan "Kuraklık İşletme Talimatı" hazırlanmaktadır. Bölge Müdürlüklerimiz söz konusu talimata uygun olarak su kaynağının mevcut durumu ve ihtiyaçların karşılaştırılması ile bir durum analiz yapıp, analizle belirlenen: kritik, kısıntılı veya yeterli seviye şartlarına göre bir faaliyet planı hazırlamakta ve tüm sulamalarımız bu talimata uygun bir şekilde işletilmektedir.

Yine DSİ tarafından, tarım sektöründe iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini minimize etmek ve çiftçilerimizde farkındalık oluşturmak maksadıyla;

- Bozkır Ekosistemlerinde İklim Değişikliğine Ekosistem Tabanlı Uyum (ETU) için Tarım Uygulamaları,
- Sürdürülebilir Arazi Yönetimi ve İklim Dostu Tarım,
- TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis) Bölgesi'nde Tarımın İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Artırılması,
- Sürdürülebilir Tarım ve Ekosistemler için Su Yönetimi: Daha Fazla Bilmek, Daha Az Tüketmek,
- Ekosistem Odaklı Gıda Üretimini Teşvik Ederek Tarımsal Ekolojik Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi,
- Nitrat Eylem Planları İçin İzleme ve Raporlama Metodolojisi Kurulmasıyla Suların Tarımsal Kirlenmeye Karşı Korunması Projeleri yürütülmüştür.